

ESTHER SARTO

**af Marianne Gross
udgivet i *akvarellen* 3-2016**

Af fremtoning gør Esther Sarto intet andet indtryk end af en køn og fredsommelig ung pige, men når man ser hendes billeder, forstår man, at hun må indeholde en hel masse andet, som er mere voldsomt, dramatisk og dæmonisk. Da jeg besøgte hende var hun i gang med en meget stor tegning af en menneskeskikkelse uden øjne - kun med øjenhuler - og hele figuren var fyldt med rødder og forskellige svampe, som om figuren var blevet efterladt i skoven og nu var naturen i gang med at overtage skikkelsen. Det er en grusom association, men billedet i sig selv var betagende og meget dygtigt udført. Samme tema har hun brugt på billeder af et hjerte. Dette hjerte kommer til at virke meget smukt og meget sårbart.

På andre værker afbilder hun smukke kvinder, der har djævehoveder, skeletter, uhyggelige dyr, afskårne fingre eller andre dystre motiver som hovedbeklædning. Billederne er meget uhyggelige og meget flotte på samme tid. En del af disse billeder har været vist på udstillinger under temaet "The Devil Series", så det fortæller måske hvem - eller hvad - der er filtret ind i disse kvinders liv.

Hun var altid en god tegner, og dette talent bragte hende som ganske ung ind i gadekunsten og graffiti miljøet. Som teenager begyndte hun at rejse rundt i Europa for at besmykke umalede flader i bylivet. Hun kan godt lide det skæve og utraditionelle som udtryksform, og for hende var det mere et kunstnerisk udtryk frem for hærværk; men det er i de fleste tilfælde ulovlige gerninger. Som det er normen, fandt hun også på et dæknavn, som kunne anonymisere personen bag kunstværket, så hun kaldte sig "Miss Take". Der var ingen fejltagelse bag, men hun følte, at navnet havde en god klang.

Da hun blev 18, havnede Esther Sarto i Berlin, som er mekka for al kunst, ikke kun for gadekunst; men efter et års tid begyndte det at blive for kedeligt for hende at være væk hjemmefra, og hun vendte tilbage til Danmark i 2013. Det lykkedes hende at blive inviteret til nogle lovlige, arrangerede udstillinger for gadekunst og murmaleri så velrenommerede og etablerede steder som Carlsberg i København og Brandts Klædefabrik i Odense. Derudover er hun begyndt at få billedudstillinger i danske gallerier, i særdeleshed det progressive VÆG Gallery i Ålborg, som hun har et godt samarbejde med, og som jævnligt udstiller hendes værker.

Selv da hun holdt op med at arbejde med graffiti og det ikke længere var nødvendigt at skjule sin identitet, beholdt hun i en periode "Miss Take" som sit kunstnernavn, fordi hun synes, det må være kunsten og ikke kunstneren, der er i fokus. For nylig er hun dog begyndt at præsentere sig ved sit rigtige navn i forbindelse med projekter og udstillinger, måske for at markere en ny modenhed i sin kunstneriske løbebane.

Det virker ikke tilfældigt, at Esther Sarto interesserer sig glødende for Tarot-kort, som hun blev meget optaget af, efter at have fundet en bog om emnet på et loppemarked. Hun har til en udstilling malet et helt sæt kort med figurerne. Selvom de var til salg, var hun alligevel glad for at kunne tage dem alle med hjem igen, for de havde fået en særlig betydning for hende. I mine øjne kredser mange

af hendes værker sig om kampen mellem det gode og det onde, kontrasten mellem mørke og lys, det smukke og det grimme, livet og døden. Måske er det ikke engang en kamp, men bare en accept af, at begge sider må findes i en balanceret verden. For at man kan se lyset, må der være mørke. For at man kan dyrke sine seriøse og spirituelle interesser, må man glædes og grine. Flere af Esther Sartos værker har samme kvalitet som man finder hos Michael Kvium: en blanding af det groteske og det humoristiske. De er flot udført og vil i komposition og farve pryde enhver væg - men selve motivet er til tider temmelig makabert. Ofte vil man dog tage sig i at klukke lidt, når man betragter dem. Dette gælder blandt andet hendes billeder af middagsborde, hvor der ser ud til at blive serveret afskårne lemmer og menneskelige indvolde i sirlige anretninger.

Billedet "Pink Pussy Palace" er dog ikke makabert, men det er en meget humoristisk skildring af facaden på et såkaldt glædeshus, hvor alle vinduer er fyldt med yderst letpåkledte damer i alle mulige og umulige stillinger. De gør et stort nummer ud af at præsentere sig bedst muligt på en måde som kalder smilet frem. Det er et meget stort billede, som de fleste af hendes værker.

Hendes arbejdsmetoder er meget langsommelig, så hendes billeder har lang produktionstid. Hun arbejder meget eksakt og detaljeret og med små bitte pensler på kæmpe ark papir ved brug af akvarel + pen. Derudover kommer en lang lagringstid. Hun er begyndt at kunne se et mønster, hvor hun får en idé eller en inspiration, som udmøntes i et maleri cirka et halvt år efter. Selve maleprocessen tager som regel også flere ugers intens arbejde. Det er først de senere år, at hun overhovedet er begyndt at bruge farver i sine værker. Førhen har hun primært arbejdet i sort/hvidt, og pennetegninger vender hun stadig tilbage til - nogle gange i kombination med akvarel.

Selvom hendes billeder virker meget detaljerede og kontrollerede, så er akvarellens indbyggede uforudsigelighed en af grundene til, at hun er faldet for dette medie. Hun bryder sig ikke meget om udtrykket i akryl eller olie, og akvarel tvinger hende til at acceptere, at der af og til sker ting, som hun ikke selv kan styre, men som er med til at give billedet personlighed. Man kan ikke altid regne med at kunne lave rettelser i en akvarel - det gælder egentlig også pennetegninger, der kan man stort set kun tilføje mere sort.

Esther Sarto har ikke fået nogen formel kunstneruddannelse, selvom hun aldrig har ønsket at arbejde med andet. Hun har klare idéer om sin kunst og sit eget værd, og hun synes ikke om den type uddannelse, som tilbydes på Kunstakademiet og lignende steder, hvor vægten lægges på andet end tilegnelse af tekniske og kunstneriske færdigheder, så hun har lært sig selv at arbejde med de materialer, som har kunnet opfylde hendes behov for udtryk, og hun er nu godt på vej til at skabe sig en karriere som anerkendt kunstner.

www.esthersarto.com